

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500241 Arqueologia	OB	2	1

Professor de contacte

Nom: Paloma González Marcén

Correu electrònic: Paloma.Gonzalez@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Sense prerequisits oficials

Objectius

La matèria de l'assignatura s'estructura en torn a diferents blocs temàtics que mantenen una forta relació entre ells: el paper ideològic, polític i cultural de que caracteritza i ha caracteritzat l'arqueologia a la història contemporània; les estratègies formals i informals de transmissió del coneixement arqueològic i la seva relació amb els imaginaris sobre el passat, especialment sobre el passat llunyà; el concepte de patrimoni arqueològic i el seu caràcter polisèmic i, freqüentment, conflictiu, així com la seva presència normativa i administrativa a les polítiques culturals i urbanístiques. De forma transversal a aquests blocs temàtics es tractaran les diferents vessants de la pràctica arqueològica i els nous perfils professionals de l'arqueologia derivats d'una definició ampliada del que actualment implica l'activitat arqueològica.

En consonància, els objectius formatius consisteixen en que l'alumnat conegui aquests altres àmbits, no acadèmics, on es desenvolupen pràctiques i activitats professionals relacionades amb l'arqueologia, pugui analitzar de forma crítica els seus usos polítics i culturals i adquireixi els instruments contextuals bàsics per poder desenvolupar la seva carrera professional en el camp de l'arqueologia. En finalitzar l'assignatura, l'alumnat ha de ser capaç de:

- Analitzar la relació entre recerca arqueològica i projecció extra-acadèmica del coneixement arqueològic en diferents contextos històrics i culturals
- Avaluar l'adequació, incidència, efectivitat i objectius de les diferents formes de transmissió del coneixement històric-arqueològic.
- Prendre postures raonades i informades sobre conflictes que impliquen al patrimoni arqueològic.
- Conèixer les legislacions i normatives que afecten la pràctica arqueològica i la seva incidència en la professió.
- Adquirir les nocions fonamentals que configuren els models de gestió integral del patrimoni arqueològic.

Competències

- Aplicar les habilitats necessàries per a la gestió, la valorització i la divulgació del patrimoni historicoarqueològic.
- Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Respectar la diversitat i la pluralitat d'idees, persones i situacions.

Resultats d'aprenentatge

1. Buscar, seleccionar i gestionar informació de manera autònoma tant en fonts estructurades (bases de dades, bibliografies, revistes especialitzades) com en informació distribuïda a la xarxa.
2. Desenvolupar projectes de gestió, avaluació i divulgació del patrimoni historicoarqueològic.
3. Fer presentacions orals utilitzant un vocabulari i un estil acadèmics adequats.
4. Interpretar la legislació i demostrar que es coneixen els tipus d'administració en el camp del patrimoni historicoarqueològic.
5. Organitzar el temps i els propis recursos per a la feina: dissenyar plans establint prioritats d'objectius, calendaris i compromisos d'actuació.
6. Presentar treballs en formats ajustats a les demandes i els estils personals, tant individuals com en grup petit.
7. Reconèixer i posar en pràctica les habilitats per treballar en equip següents: compromís amb l'equip, hàbit de col·laboració, capacitat per incorporar-se a la resolució de problemes.
8. Reconèixer la importància de controlar la qualitat dels resultats del treball i de la seva presentació.
9. Transmetre els resultats de la recerca arqueològica i comunicar conclusions, de manera clara, tant oralment com per escrit, a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

Continguts

Tema 1. L'ÚS POLÍTIC DEL PASSAT

L'arqueologia des del poder: Distorsió i manipulació del discurs històric

Arqueologia i conflicte: identitat cultural i memòria històrica

Tema 2. EL VALOR DEL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC

El concepte de patrimoni: història i valors

Conflictes en torn al patrimoni arqueològic: les regulacions internacionals

Tema 3. IMATGE I SIGNIFICAT DE L'ARQUEOLOGIA

Què en pensem de l'arqueologia: imaginari cultural i opinió pública

La imatge de l'arqueologia: els mitjans de comunicació

Tema 4. DIFUSIÓ I ACCES AL PATRIMONI ARQUEOLÒGIC

La dimensió educativa de l'arqueologia

Presentació i activació pública de conjunts arqueològics

Tema 5. ÚS SOCIAL I PARTICIPACIÓ EN ARQUEOLOGIA

El concepte d'arqueologia pública

Arqueologia comunitària i participació ciutadana

Tema 5. MODELS DE GESTIÓ I PROFESSIONS ARQUEOLÒGIQUES

Models de gestió del patrimoni arqueològic

Els nous perfils de la professió arqueològica

Metodologia

Activitats dirigides:

- Classes expositives: sessions on s'exposa un tema, s'explica una activitat a realitzar o un convidat exposa la seva experiència al voltant d'un tema del programa.

- Pràctiques aula: treball dins de l'espai de l'aula de forma cooperativa al voltant d'una temàtica acordada i realitza activitats a l'aula amb la presència i supervisió del professorat.
- Sortides de camp: visites guiades a museus i conjunts arqueològics condicionats per les visites públiques (2 sortides al llarg del semestre)

Activitats supervisades:

- Assessorament per a la realització de treballs individuals i treballs i presentacions en grup reduït

Activitats autònomes:

- Lectures i elaboració dels seus continguts, elaboració de treballs i presentacions

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes expositives	20	0,8	2, 4, 9
Pràctiques aula	20	0,8	2, 3, 6, 7, 9
Sortides de camp	10	0,4	2, 4, 9
Tipus: Supervisades			
Tutorització	5	0,2	5, 6, 8
Tipus: Autònomes			
Preparació proves i treballs	75	3	1, 5, 6, 7, 9

Avaluació

Mòduls d'avaluació

Es portarà a terme una avaluació continuada a totes les activitats desenvolupades a l'assignatura. El sistema de avaluació s'organitza en mòduls, cadascun tindrà assignat un pes específic en la qualificació final:

1. Les activitats dirigides suposen un 50% de la qualificació final. S'avaluaran mitjançant el mòdul de proves escrites.
2. Les activitats autònomes suposen un 50% de la qualificació final. S'avaluaran mitjançant el mòdul de treballs individuals.
3. Les activitats supervisades s'avaluaran mitjançant el mòdul de treballs i presentacions de grup. La seva realització serà obligatòria i ponderaran la qualificació de l'assignatura a l'alça o a la baixa.

El seguiment de l'assistència a les sessions i la participació a les sortides de camp per part de l'alumnat es realitzarà mitjançant la signatura de fulls d'assistència.

Calendari d'avaluació

A l'inici de curs s'informarà a l'alumnat dels continguts concrets dels mòduls d'avaluació i els seus terminis de realització/lliurament.

Requisits per superar l'assignatura

- Assistència al 75% de les sessions.

- Participació en les sortides de camp programades
- Presentació/realització dels mòduls d'avaluació en els terminis establerts.
- Assolir una puntuació mitja dels mòduls d'avaluació de 5 ó més en una escala de 10, sempre i quan s'hagi obtingut una qualificació de 4 o més en una escala de 10 en cadascun d'ells
- Un/a estudiant es considerarà no avaluable en el cas que: 1.) no lliuri o es presenti a un o més dels mòduls d'avaluació en els terminis establerts, 2.) no assisteixi al menys al 75% de les sessions, 3.) no participi en les sortides de camp programades

Reavaluació

Es podran presentar a la reavaluació les/els estudiants que compleixen els següents requisits:

- Han d'haver realitzat els mòduls d'avaluació en els terminis establerts, assistit al 75% o mes de les sessions i participat en les sortides de camp programades
- Han d'haver assolit una puntuació mitja dels mòduls d'avaluació de 3 ó més en una escala de 10
- Només es reavaluaran els mòduls de proves escrites i de treballs de grup que hagin obtingut una puntuació de menys de 5 en una escala de 10. El mòdul de presentacions a l'aula no és reavaluable.

Calendari de reavaluació

Les dates de reavaluació estan fixades per la Facultat de Lletres. Aquestes dates estan publicades a la web de la facultat al mes de juliol del curs anterior. És responsabilitat de els/les estudiants saber la data que li correspon fer la reavaluació de la seva assignatura. L'última prova de l'avaluació continuada es programarà com a mínim una setmana abans de la data de reavaluació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Presentacions a l'aula	20%	3	0,12	2, 3, 6, 7, 8, 9
Prova escrita	40%	2	0,08	4
Treball de grup	40%	15	0,6	1, 2, 5, 6, 7, 8, 9

Bibliografia

- Ballart, J. (1996). El patrimonio histórico y arqueológico: valor y uso. Barcelona: Ariel.
- Barker, A. (2010). Exhibiting Archaeology: Archaeology and Museums. Annual Review of. Anthropology 39: 293-308.
- Chirikure, Sh.; Pwiti, G. (2008). Community Involvement in Archaeology and Cultural Heritage Management An Assessment from Case Studies in Southern Africa and Elsewhere. Current Anthropology 49/3: 497-485.
- Cleere, H. (2012). Management Plans for Archaeological Sites: A World Heritage Template. Conservation and Management of Archaeological. Sites 12/1: 4-12
- DD.AA. (2000). Values and Heritage Conservation. Research Report. Los Angeles: The Getty Conservation Institute, http://www.getty.edu/conservation/publications_resources/pdf_publications/pdf/valuesrpt.pdf
- DD.AA. (2007). Monogràfic: Curs de protecció del patrimoni cultura. Urtx. Revista cultural de l'Urgell 20 <http://www.raco.cat/index.php/Urtx/article/view/169174>
- Demoule, J.-P. (2012). Rescue Archaeology: A European View. Annual Review of Anthropology 41: 611-26
- DD.AA. (2004). Heritage and Education: A European perspective. La Haya: Europa Nostra. http://www.europanostra.org/UPLOADS/FILS/forum_heritage_education_proceedings.pdf
- González Méndez, M. (2000). Memoria, historia y patrimonio. Hacia una concepción social del patrimonio. Trabajos de Prehistoria 57: 9-20
- Gonzalez Ruibal, A. (2008). Arqueología de la guerra civil española. Complutum, 19/2: 11-20.
- Hernández Hernández, F. (2002). El patrimonio cultural: la memoria recuperada. Gijón: Trea.

- Holtorf, C. (2007). Can You Hear Me At the Back? *Archaeology, Communication and Society*. *European Journal of Archaeology* 10: 149-165.
- Perez-Juez, A. (2006). *Gestión del patrimonio arqueológico: el yacimiento como recurso turístico*. Barcelona: Ariel..
- Ruiz Zapatero, G. (2013). La divulgación arqueológica: las ideologías ocultas. *Cuadernos de Prehistoria y Arqueología de la Universidad de Granada* 19: 11-36.
- Schlanger, N.; Aitchison, K. (2010). *Archaeology and the global economic crisis multiple impacts, possible solutions*. Tervuren: Culture Lab Editions.
http://www.landward.eu/2010_25Archaeology-and-the-crisis.pdf
- Smith, L. (2004). *Archaeological theory and the politics of cultural heritage*. London/New York: Routledge.
- Smith; C.; Wobst, H.M. (2005). *Indigenous archaeologies: decolonising theory and practice*. London/New York: Routledge.